

Víra – vymezení

Ebeling (ve výkladu *Co znamená věřit*, in: *Křesťanství dnes*, s. 11 – můj překlad) hned na počátku upozorňuje na různé možnosti nedorozumění o víře, a říká o aspektech tohoto nedorozumění toto: „Můžeme je stručně vyjádřit jako rozpor mezi vírou a vírou, mezi vírou a nevírou, a mezi zdánlivou vírou a skutečnou vírou. „ Podle Ebelinga ještě dříve, než začneme zkoumat, co to je víra a co k ní náleží, musíme si „nejprve zodpovědět otázku, zda a jak je dorozumění o víře vůbec možné“ (tamtéž). Tady se mi zdá, že dělá na samém počátku chybu. Asi ji dělá záměrně (a nechápe ji jako chybu, nýbrž považuje ji za součást postupu, který počítá s posluchačem, který by jinak možná přestal poslouchat), ale zatím neznáme jinou korektní cestu, jak začít uvažovat o víře, než nejprve – jakkoliv předběžně a s ochotou opravovat eventuelní nepřesnosti – vymežit, co my sami tím slovem chceme rozumět. Jinak nemůžeme mít naději, že bychom mohli korektně a věcně uvažovat o možnosti dorozumění, neboť bychom neměli žádnou oporu pro domnění, že stále jde o víru v témž významu slova. Zbývalo by ovšem ještě, abychom uvážili možnost dorozumění o čemkoli, tedy generálně: je takové dorozumění vůbec možné? A jaké jsou jeho podmínky či předpoklady? Nicméně způsob, jak to předkládá Ebeling, se zdá nasvědčovat tomu, že podle něho dorozumění o víře se něčím bytostným odlišuje od dorozumění v jiných záležitostech a o jiných věcech. Je-li tomu tak, je tím spíš nutno nejprve vymežit, oč podle nás jde, protože jinak bychom zůstali odkázáni na to, jak nejrůzněji je víra obecně chápána, což znamená na toto slovo samo a na jistý poněkud chaotický chumel významů a konotací s tím slovem v té či oné společnosti, v tom či onom jazyce spojených. Nemyslím, že toto naše vymezení předem by mohlo a smělo být označeno za nějakou svévolnost; svévolnost vidím spíše v tom, jak se běžně o víře mluví, aniž by si kdo připouštěl otázku, zda právě ona „běžnost“ není akceptovanou svévolností.

(Písek, 991023-1.)